

Dag van de toekomst

Rapportage uitkomsten

11443

Januari 2015

Inhoudsopgave

Introductie	3
Samenvatting	6
Toekomstvisies	10
Ambities en nietsies	24
Trekhaakspel	28
Bijlagen:	
Aanvullende inzichten Burgerpanel	31
Trekhaakspel	36
Deelnemers	43

Geschreven voor:

Geschreven door:

TOTTA

Marie-Louise Klerkx
sr. kwalitatief onderzoek
marie-louise@totta.nl
020-5141320

Laurette Haas
sr. onderzoek
laurette@totta.nl
020-5141320

Introductie

Achtergrond

De gemeente Houten heeft 4.000 inwoners van Houten uitgenodigd om op zaterdag 29 november 2014 mee te denken, praten en stemmen over de toekomst van Houten tijdens de Dag van de Toekomst. Deze inwoners zijn willekeurig geloot. Uiteindelijk hebben 187 Houtenaren deelgenomen aan deze dag. Zij vertegenwoordigen de Houtense samenleving. De bevolking beslist zo mee over de keuzes die we in Houten moeten maken.

De uitkomsten van de Dag van de Toekomst vormen de leidraad bij de te maken toekomstvisie 'Houten 2025'. Een nieuwe visie is nodig omdat er veel verandert. Ontwikkelingen zoals vergrijzing, digitalisering, flexibilisering, duurzaamheid en de economische situatie hebben allemaal invloed op hoe Houtenaren wonen, werken, leren, recreëren, ondernemen en voor elkaar zorgen. De toekomstvisie 2025 vormt een kompas, waarmee de gemeente op ontwikkelingen kan inspelen en waarmee ze beter en sneller kan reageren op veranderingen.

Doelstelling

Door samen na te denken over wat inwoners willen in Houten en door elkaar te inspireren met ideeën, is tijdens de Dag van de Toekomst input gegenereerd voor de toekomstvisie Houten 2025.

In dit rapport worden de resultaten van de Dag van de Toekomst samengevat. De voor- en nadelen van vier voorgelegde toekomstscenario's en de wensen en ambities van de Houtenaren worden besproken in dit rapport. Tenslotte is met inwoners een eerste aanzet gemaakt voor een 'levende maatschappelijke actielijst'. Deze actielijst wordt in dit rapport nader bekeken.

Programma

De Dag van de Toekomst was opgedeeld in twee delen, een ochtend- en middagprogramma.

In de ochtend is men gestart met het voorleggen van vier mogelijke toekomstscenario's voor Houten. Deze scenario's zijn gebaseerd op een tweetal dimensies, te weten 'groei van Houten' en 'mate van innovatie'. De vier scenario's zijn als uitersten op deze twee dimensies geprojecteerd en dienden als hulpmiddel voor de dag. De vier scenario's zijn: woondorp, groeistad, proeftuin en grenzeloze stad. Met bewoners is verkend wat de voordelen en nadelen van de vier scenario's zijn en waar de voorkeuren en ambities van Houtenaren liggen. Uit de resultaten van de dag wordt een uiteindelijk eindscenario uitgewerkt die de basis zal vormen voor de op te stellen Toekomstvisie 2025.

De middag stond in het teken van het zogenaamde 'trekhaakspel'. Inwoners konden een eigen idee voor een inwonersinitiatief (voor Houten) bedenken en (moest) anderen overtuigen van dit idee. Commitment kwam tot uitdrukking in een steunbetuiging van een andere deelnemer voor zo'n idee. Denk aan hulp aanbieden bij het initiatief, tips ter verbetering van het initiatief, contactpersonen die een rol kunnen spelen. Uiteindelijk zijn er 133 initiatieven rondgegaan.

Samenvatting

Proeftuin meest aantrekkelijke toekomstvisie

De toekomstvisie van de Proeftuin sluit het meest aan bij het gewenste toekomstbeeld dat inwoners hebben van Houten. De Proeftuin behoeft echter nog wel enige aanpassing opdat deze optimaal aansluit op hetgeen Houtenaren voor ogen hebben.

- Aantrekkelijke aspecten van de Proeftuin zijn: de grootte (overzichtelijk) en de duurzame, ecologisch en innovatieve mogelijkheden. Het stimuleert de eigen verantwoordelijkheid van de bewoners en Houten kan met de visie aantrekkelijk worden/blijven voor meerdere doelgroepen (inclusief bedrijven en jongeren).
- Er bestaat echter een angst voor mislukking bij de Proeftuin. De vereiste zelfstandigheid biedt vrijheid, maar heeft als keerzijde dat er minder een vangnet vanuit de overheid wordt geboden. Voor de inwoners betekent dit een groter risico als de samenleving zaken niet oppakt of de dingen anders gaan dan 'gepland'. Bij experiment en pionieren is deze kans groter. Inwoners blijken over het algemeen toch enigszins risicomijdend ingesteld.
- De Proeftuin wordt met name aantrekkelijker als de (basis) voorzieningen en het sociaal vangnet vanuit de overheid niet te karig worden; Houten mag niet verwachten dat burgers alles zelf voldoende kunnen regelen.

Proeftuin

Proeftuin 2.0

Bij het optimaliseren van de Proeftuin is het interessant om de sterke punten van de Proeftuin te behouden en deze waar mogelijk te optimaliseren met elementen die in de andere drie visies worden gewaardeerd. Andersom kan gekeken worden of sommige scherpe kanten van Proeftuin verzacht kunnen worden. Samengevat komen de volgende onderwerpen naar voren:

- **Huidige grootte** van 50.000 inwoners behouden: dit houdt het overzichtelijk voor de inwoners.
 - Het dorpse karakter (kleinschaligheid) kan waar mogelijk met (een aantal) stadse voorzieningen gecombineerd worden. Voorzieningen waarin Houten door experiment en innovatie in excelleert en een voorsprong opbouwt. Of voorzieningen die door de Houtense maatschappij zo belangrijk worden gevonden dat zij er collectief haar schouders onder zet om deze te behouden.

- Het stimuleren van **sociale interactie** tussen de inwoners. Het gaat hier over de interactie tussen de verschillende groepen inwoners, met verschillen qua culturele achtergrond, opleiding, leeftijd en dergelijke. Men staat open om elkaar te ontmoeten, eventueel te helpen.
 - Bij verminderde sociale interacties tussen de bewoners zijn er risico's zoals vereenzaming en minder contact tussen verschillende groepen (met miscommunicatie tot gevolg) en een grotere kans op onderlinge spanningen en criminaliteit.
 - Men lijkt er nog wel een steuntje in de rug bij nodig te hebben. Een vinger aan de pols vanuit de gemeente lijkt nodig. Als de gemeente de inwoners niet alleen stimuleert en faciliteert bij de start van initiatieven, maar ook daarna, kan er blijvend worden afgestemd en genetwerkt en worden kennisdeling en voortgang van initiatieven beter geborgd.

Proeftuin 2.0

- **Duurzaamheid** stimuleren: innovaties op het gebied van duurzaamheid en ecologie spreken aan. Net als de groene woonkwaliteit.

- De te conservatieve visies met een focus op ouderen stoten af. De inwoners spreken een voorkeur uit voor een toekomstgericht Houten. Duurzaamheid als focus sluit hierop aan. Daarnaast kan Houten zo aantrekkelijk blijven/ worden voor jongeren en bedrijven.

- Een **basispalet qua voorzieningen en een afdoende sociaal vangnet** vanuit de overheid moeten gegarandeerd worden. Dit biedt zekerheid aan de inwoners. Daarnaast is er ruimte voor en behoefte aan inwonersinitiatieven.

- Men staat open voor zelfstandigheid en het bedenken en ontwikkelen van nieuwe initiatieven. Men is ervaringsdeskundige als inwoner van Houten en weet waar kansen liggen om het beter/ leuker/ anders te maken.
- Maar communicatie over wat wél blijft en wat bij de inwoners komt te liggen is hier erg belangrijk. Bij beperkte communicatie gaat men eerder uit van het meest negatieve scenario. Ook hier geldt dat een vinger aan de pols vanuit de gemeente en ondersteuning waar mogelijk van belang is. Dit geeft de inwoners het gevoel dat ze er niet alleen voor staan.

Toekomstvisies

Voor- en nadelen op een rijtje

Toekomstvisies

De deelnemers aan de Dag van de Toekomst hebben vier mogelijke toekomstvisies besproken:

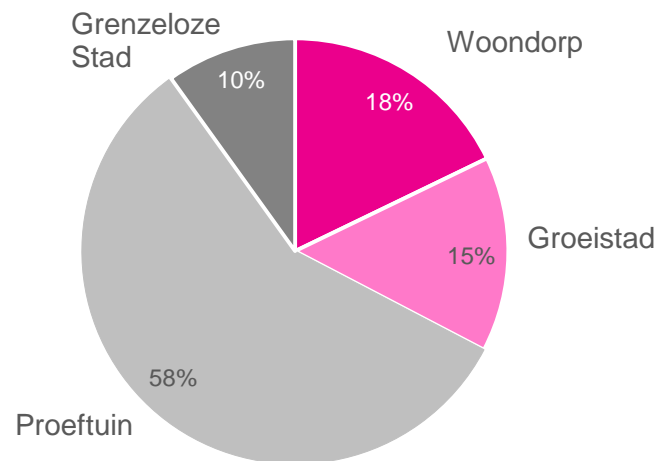
- Woondorp
- Groeistad
- Proeftuin
- Grenzeloze stad

Van deze vier visies krijgt de Proeftuin duidelijk de voorkeur, terwijl Grenzeloze Stad het minst aanspreekt.

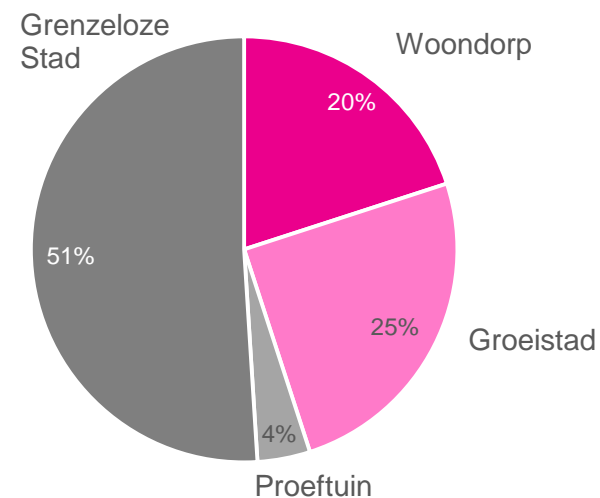
Wanneer we kijken naar de verschillende doelgroepen* dan zien we geen grote verschillen. Alle groepen hebben een duidelijke voorkeur voor de Proeftuin, terwijl Grenzeloze Stad het laagst scoort.

Alleen onder de jongere inwoners (16-39 jaar) is de weerstand tegen de Grenzeloze Stad wat minder (voor 23% minst aantrekkelijk), terwijl mannen minder moeite hebben met de groeistad dan vrouwen (voor 31%, respectievelijk 18% minst aantrekkelijk). Zie bijlage 3 voor de scores voor alle groepen.

Meest aantrekkelijke toekomstvisie

Minst aantrekkelijke toekomstvisie

1. Woondorp

Beoordeeld met een:

5,4

Voordelen Woondorp

Van de kenmerken van het woondorp worden de groengedrukte woorden (duidelijk vaker) bestempeld als voordeel:

- 50.000 inwoners
- Menselijke maat
- Groene woonkwaliteit
- Vitale ouderen zorgen voor elkaar
- Kans op vereenzaming
- E-bikestad
- Voor jongeren niet zoveel te beleven
- Voorzieningen: overheid zorgt voor basis

Daarnaast worden kansen gezien in het dorpse karakter van Houten:

Nadelen Woondorp

Van de kenmerken van het Woondorp worden de roodgedrukte woorden (duidelijk vaker) bestempeld als nadeel:

- 50.000 inwoners
- Menselijke maat
- Groene woonkwaliteit
- **Vitale ouderen zorgen voor elkaar**
- **Kans op vereenzaming**
- E-bikestad
- **Voor jongeren niet zoveel te beleven**
- Voorzieningen: overheid zorgt voor basis

Uit de aanvullende opmerkingen blijkt dat de focus op de ouderen niet ideaal is:

Conservatief concept:

- *risico tot vast roesten (stilstand)*
- *onvoldoende aandacht voor vergrijzing (niet realistische oplossing)*

Gevolg: wegtrekkende jongeren en daardoor:

- *Houten verliest frisse blik op samenleving*
- *Slecht investeringsklimaat voor bedrijven*

*Korte termijn visie in
plaats van lange
termijn*

2. Groeistad

Beoordeeld met een:

5,2

Voordelen Groeistad

Van de kenmerken van de Groeistad worden de groengedrukte woorden (duidelijk vaker) bestempeld als voordeel:

- 75.000 inwoners
- Voor jong & oud, arm & rijk
- Nieuwe sub-urbane bouwopgave voor Oostkant
- Het wordt drukker op de weg
- Veel recreatie op EvS
- Lossere sociale verbanden
- Overheid zorgt voor breed palet aan voorzieningen

Vooraf het betrekken van de verschillende groepen in Houten spreekt aan:

Nadelen Groeistad

Van de kenmerken van de Groeistad worden de roodgedrukte woorden (duidelijk vaker) bestempeld als nadeel:

- 75.000 inwoners
- Voor jong & oud, arm & rijk
- Nieuwe sub-urbane bouwopgave voor Oostkant
- Het wordt drukker op de weg
- Veel recreatie op EvS
- Lossere sociale verbanden
- Overheid zorgt voor breed palet aan voorzieningen

Uit de aanvullende opmerkingen blijkt dat een aantal gevolgen van de nieuwe grootte niet aansprekend zijn:

Unieke kenmerken van Houten verdwijnen, het gaat op Nieuwegein lijken

- *Groene kwaliteit boet in*

↓ *verkeer wordt aandachtspunt*

- *Dorpse karakter komt onder druk*

↓ *te anoniem,
vereenzaming*

↓ *minder sociaal,
minder betrokkenheid*

↓ *risico meer
criminaliteit*

3. Proeftuin

Beoordeeld met een:

7,8

Voordelen Proeftuin

Van de kenmerken van de Proeftuin worden de groengedrukte woorden (duidelijk vaker) bestempeld als voordeel:

- 50.000 inwoners
- Duurzaam, ecologisch en innovatief
- Kleinschalig
- Mensen ontmoeten elkaar ook digitaal of rondom bewonersinitiatieven
- Volop experiment
- Minder vangnet door de overheid

Daarnaast geldt dat de Proeftuin kan leiden tot:

Nadelen Proeftuin

Van de kenmerken van de Proeftuin worden de roodgedrukte woorden (duidelijk vaker) bestempeld als nadeel:

- 50.000 inwoners
- Duurzaam, ecologisch en innovatief
- **Kleinschalig**
- Mensen ontmoeten elkaar ook digitaal of rondom bewonersinitiatieven
- **Volop experiment**
- **Minder vangnet door de overheid**

Uit de aanvullende opmerkingen blijkt dat er wel enige scepsis over de haalbaarheid van dit concept bestaat:

4. Grenzeloze stad

Beoordeeld met een:

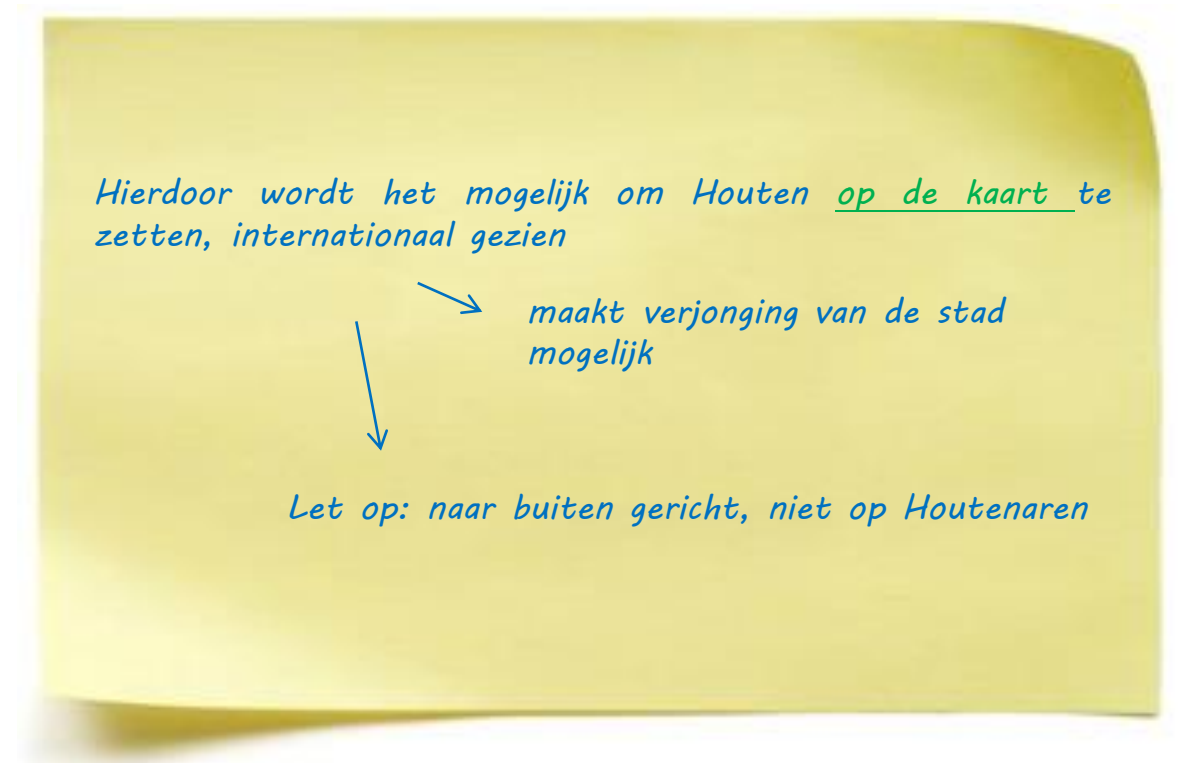
4,6

Voordelen Grenzeloze stad

Van de kenmerken van de Grenzeloze stad worden de groengedrukte woorden (duidelijk vaker) bestempeld als voordeel:

- 70.000 inwoners
- **Innovatieve** woon-werk stad
- **Regionale oriëntatie**
- **24/7 hip & happening**
- **Snelle OV verbindingen**
- Stedelijke groei aan westkant (ri. A12/A27)
- Skyline
- **Veel voorzieningen** door markt of samenleving

Grenzeloos zijn biedt kansen voor Houten:

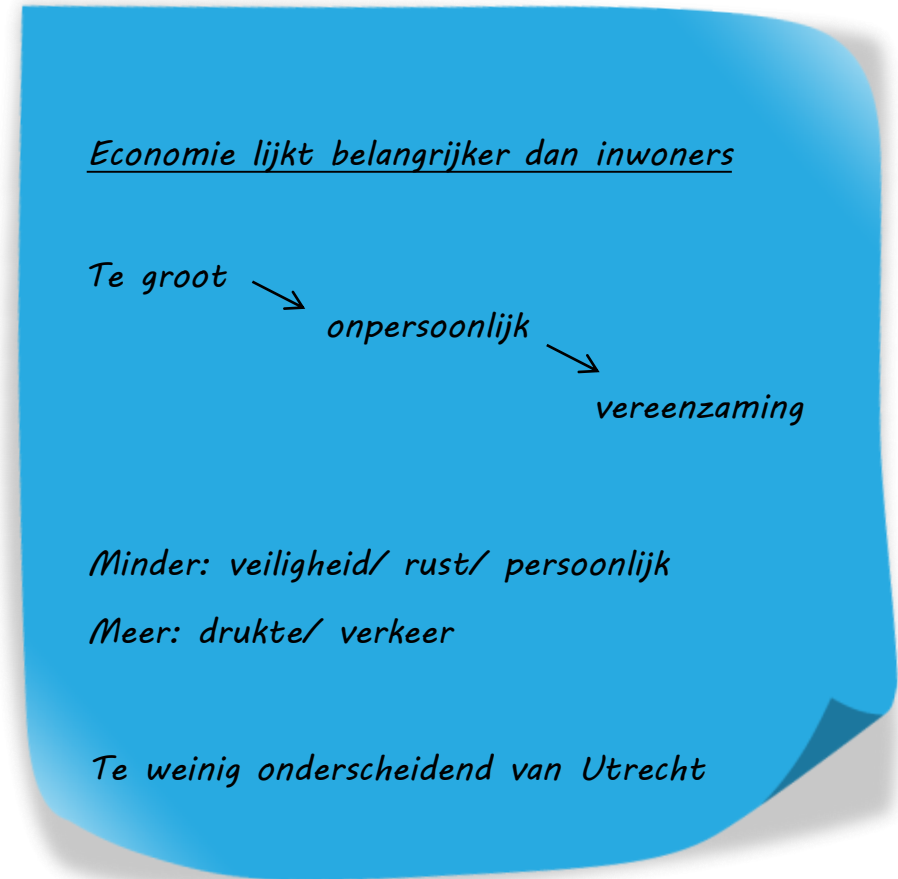

Nadelen Grenzeloze stad

Van de kenmerken van de Grenzeloze stad worden de roodgedrukte woorden (duidelijk vaker) bestempeld als nadeel:

- **70.000 inwoners**
- Innovatieve woon-werk stad
- Regionale oriëntatie
- **24/7** hip & happening
- Snelle OV verbindingen
- **Stedelijke groei** aan westkant (ri. A12/A27)
- **Skyline**
- **Veel voorzieningen door markt of samenleving**

Uit de aanvullende opmerkingen blijkt dat er scepsis over de haalbaarheid van dit concept bestaat:

Ambities en nietsies

Wat wel en wat niet te doen?

Ambities voor Houten

Deelnemers aan de Dag van de Toekomst hebben zelf hun ambities geformuleerd: Wat vinden zij dat Houten moet nastreven?

Per tafel werden twee ambities geselecteerd. Vervolgens werden deze ambities gerouleerd en mochten de inwoners in drie achtereenvolgende rondes steeds 5 punten verdelen over twee ambities. Het maximale aantal te behalen punten is dus 15. Hoe meer punten, hoe meer de ambitie aanspreekt.

Enkele ambities die hoog scoorden:

Houten een stad die voorwaarden creëert voor een **diverse samenleving**. Jong/oud verschillende culturen en inkomensgroepen met gebruik van innovatie (11 pnt, 8^e plek).

Maak plannen voor **duurzaamheid, groenvoorzieningen** met de bewoners. Geef initiatief aan ondernemende mensen en faciliteer opstarten (12 pnt, 5^e plek).

Werken aan **sociaal duurzame** transities. (denk groot, begin klein) (11 pnt, 9^e plek).

Duurzame groene leefbare stad. Stad met ruimte om te experimenteren (13 pnt, 1^e plek).

Voorzieningen **voor jong en oud**, maar ook daartussen (horeca, bieb, zwembad). Vergeet ook de alleenstaanden niet. Er moet wat leuks te doen zijn (13 pnt, 3^e plek).

De overige geformuleerde ambities hebben vaak betrekking op duurzaamheid. Daarnaast noemt men veelal sociale ambities, zoals elkaar helpen en het gezamenlijk realiseren van burgerinitiatieven op verschillende gebieden, zoals bijvoorbeeld de zorg.

Duurzaam, groen en experiment spreken velen aan

In een volgende ronde mochten inwoners stemmen welke ambitie het meest aanspreekt. Dit op basis van de 10 ambities die in de eerste drie rondes de meeste stemmen kregen.

Houtenaren worden vooral aangesproken door duurzaamheid, groen en ruimte voor experiment. Daarnaast willen zij ook graag gebruik maken van de kracht van de samenleving om een leefbaar, veilig en duurzaam Houten te realiseren, waarbij er voorzieningen zijn voor alle inwonersgroepen.

De ambities betreffende duurzaamheid, experiment en gebruik maken van de samenlevingskracht komen terug in de toekomstvisie van de Proeftuin. De hoge score voor deze ambities sluit dan ook logisch aan bij de grote voorkeur voor deze visie. Veiligheid, goede voorzieningen voor jong en oud en diversiteit binnen de samenleving zijn elementen die niet expliciet terugkomen in de Proeftuin, maar die wel belangrijk gevonden worden door Houtenaren.

Top 10 Ambities

* Ambitie 4 en 10 zijn niet meer te herleiden uit de oorspronkelijke data. Het aantal punten is daarom onbekend.

Nietsies: Houtenaren willen minder regels

Deelnemers hebben ook 'nietsies' geformuleerd: Wat kan er in Houten wel minder? Waar kan de gemeente best mee stoppen en/ of kan een tandje minder?

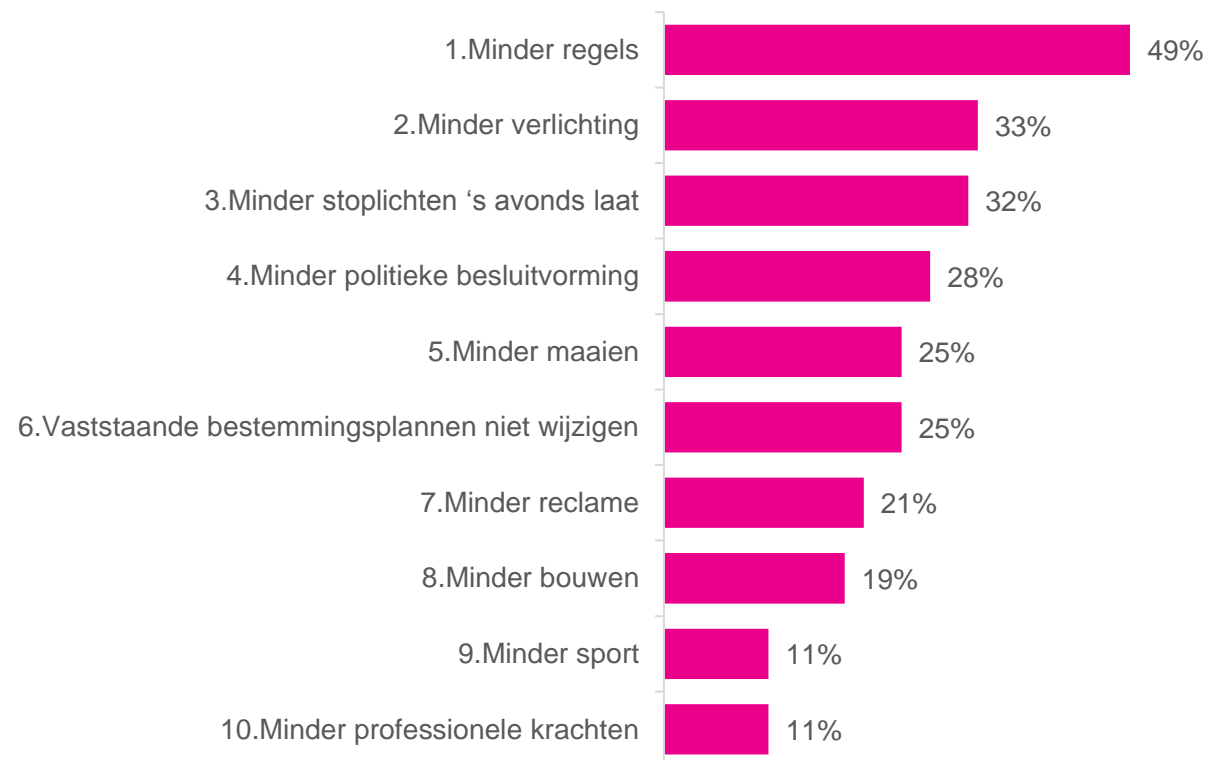
In verschillende rondes is geïnventariseerd welke nietsies het meest aanspreken. Hieruit is uiteindelijk een top-10 van nietsies ontstaan.

De meest genoemde 'nietsie' is minder regels: Houtenaren willen graag meer vrijheid om hun eigen wensen te realiseren en om te experimenteren. Deze behoefte aan meer vrijheid sluit aan bij de ruimte voor experiment en bewonersinitiatieven in de toekomstvisie van de Proeftuin. Dit geldt ook voor de wens tot minder politieke besluitvorming: inwoners willen zelf graag meer invloed op hetgeen er gebeurt in hun gemeente.

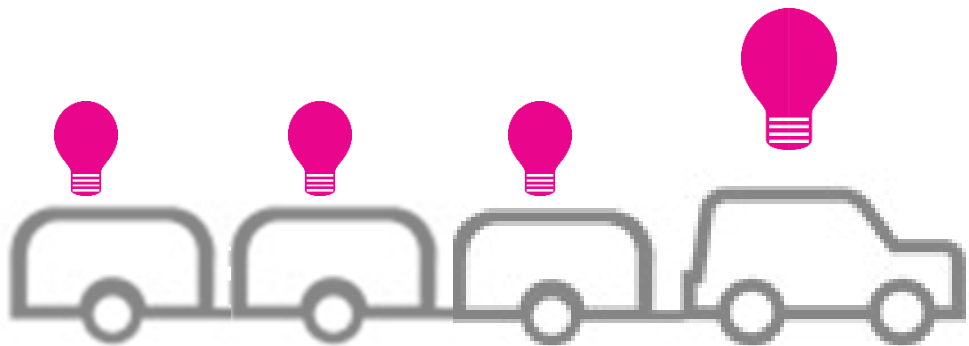
De nietsie minder bouwen bevestigt nogmaals dat Houtenaren de gemeente niet verder willen laten groeien; er is geen behoefte aan verdere uitbreiding. De nietsie minder verlichting sluit aan bij de wens tot duurzaamheid.

De overige nietsies betreffen vooral concrete voorzieningen en zijn niet direct te relateren aan één van de toekomstvisies.

Top 10 Nietsies

Trekhaakspel

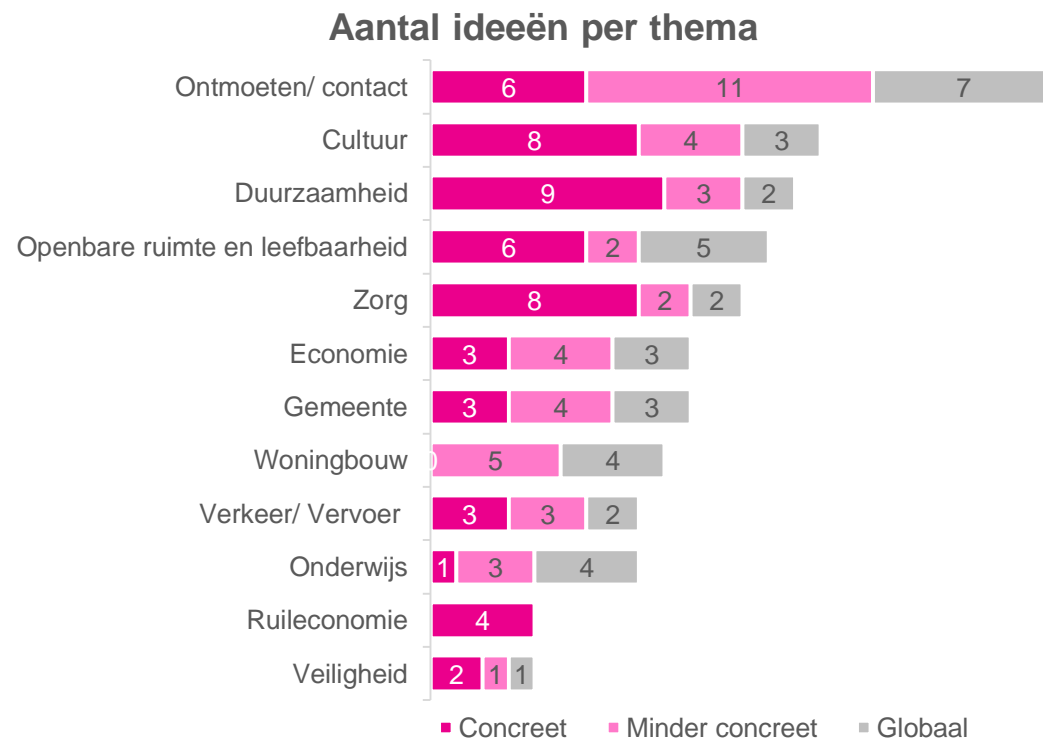
Thema's bij het trekhaakspel

Tijdens het Trekhaakspel hebben de deelnemers van de Dag van de Toekomst zelf concrete ideeën en acties ingebracht. Deze ideeën zijn ingedeeld in verschillende thema's:

- Ontmoeten/ contact: sociale cohesie, elkaar leren kennen
- Cultuur: Creativiteit en ontmoeten
- Duurzaamheid: manieren om duurzamer te leven
- Openbare ruimte en leefbaarheid
- Zorg: professioneel en de inzet van vrijwilligers hierbij
- Economie: praktische oplossingen en stimuleren van de lokale economie
- Gemeente: relatie met inwoners, faciliteren, voorwaarden scheppen
- Woningbouw (bestendig): nieuw passend aanbod en leegstand tegengaan
- Verkeer en vervoer
- Onderwijs: op school en naschoolse activiteiten
- Ruileconomie: online en offline delen van producten en diensten, hulpvraag en hulp
- Veiligheid

Ideeën per thema

Vervolgens is een onderscheid gemaakt tussen concrete, minder concrete en globale ideeën. De meeste ideeën zijn aangedragen binnen het thema ontmoeten/ contact. Het grootste aantal concrete ideeën wordt geopperd binnen de thema's duurzaamheid, zorg en cultuur. In bijlage 2 staan alle ideeën verdeeld naar thema.

Steunbetuigingen

Naast ideeën waarbij het initiatief duidelijk bij de inwoners ligt, zijn er ook veel ideeën aangedragen waarbij vooral in eerste instantie naar derden als gemeente en politiek lijkt te worden gekeken. Het gaat dan om beleidsmaatregelen en aanpassingen in regels of wetten.

De 'steunbetuigingen' blijken in de praktijk veelal uitgewerkt te worden in een nadere verdieping van een ingebracht idee of een aanvulling daarop, bijvoorbeeld door het te verbinden met een ander idee of initiatief. Zeer weinig mensen bieden zich in dit stadium daadwerkelijk aan om een idee op te pakken en het idee in de praktijk te brengen.

Er blijkt tijdens het trekhaakspel vooral een beroep te zijn gedaan op de collectieve denkkraft ten aanzien van het belang van een idee en een nadere uitwerking daarvan en nog niet op het doen.

Van intentie naar actie

Naast het bedenken van een idee is de actiebereidheid om aan inwonerinitiatieven deel te nemen van belang. Vaak geldt dat bij de actiebereidheid van mensen eigenbelang en de laagdrempeligheid een rol spelen.

- **Eigenbelang.** Als een initiatief iemand direct voordeel oplevert, vergroot dit de betrokkenheid bij een initiatief. Men heeft voordeel bij een geslaagd initiatief/ een project dat aansluit bij de persoonlijke wensen en de eigen omgeving.
- **Laagdrempeligheid.** Hoe laagdrempeliger/ makkelijker het is om een steentje bij te dragen, hoe eerder men dat doet. Een initiatief kan laagdrempelig worden als de taak overzichtelijk is, de duur te overzien en de frequentie van activiteit te bevatten. Minder eisen/ verantwoordelijkheden maakt deelname laagdrempelig. Na een eerste deelname kunnen taken groter worden, omdat de betrokkenheid dan groter is.

Bijlage 1

Aanvullende inzichten Burgerpanel

Aanvullende inzichten burgerpanelonderzoek

De inzichten vanuit de Dag van de Toekomst zijn naast de resultaten van het burgerpanelonderzoek 'Relatie burger-gemeente' gelegd. In het laatste onderzoek is een brede groep Houtenaren bevestigd op verschillende thema's die ook tijdens de Dag van de Toekomst aan bod zijn gekomen. De context van beide onderzoeken is echter verschillend, waardoor de resultaten eerder aanvullend zijn dan dat er een directe vergelijking gemaakt kan worden. Wel ontstaat door het combineren van inzichten een nog beter beeld van de wensen van Houtenaren voor de toekomst.

Tijdens de Dag van de Toekomst zijn deelnemers de gehele dag voorzien van input die onder leiding van een dagvoorzitter en een tafelvoorzitter nader verkend is. Er was daarbij sprake van groepsdynamiek. De inwoners hadden daarbij een duidelijke taak om als afvaardiging van de Houtense bevolking voorkeuren en ambities uit te spreken en duidelijke keuzes te maken. Bij het burgerpanel werden de inwoners minder bij de hand genomen en was er geen sprake van een interactief proces met anderen.

Dag van de Toekomst

- *187 betrokken Houtenaren*
- *Focus op verschillende toekomst-scenario's, ambities en nietsies, actielijst en actiebereidheid*
- *Zeer brede, exploratieve insteek*

Burgerpanelonderzoek 'Relatie inwoners -gemeente'

- *509 Houtenaren, goede afspiegeling van Houten qua leeftijd, geslacht en wijk*
- *Online vragenlijst, met naast kwalitatieve data ook cijfermatige inzichten*
- *Focus op:*
 - *huidige beeld gemeente Houten*
 - *participatie en deelname aan inwonersinitiatieven*
 - *houding tav meer vrijheid & verantwoordelijkheid + eigen ideeën tot initiatief en actiebereidheid*

Vrijheid en verantwoordelijkheid spreken aan

Het onderzoek onder het burgerpanel bevestigt veelal de bevindingen van de Dag van de Toekomst. De volgende conclusies worden door beide onderzoeken onderschreven:

- Het idee van meer vrijheid en meer verantwoordelijkheid spreekt aan, vanwege:
 - sociale interactie: vergroot saamhorigheid en betrokkenheid
 - zelfstandigheid: kans om zelf invloed uit te oefenen hoe de eigen woonomgeving er uit ziet
- Maar er bestaat ook een grote angst voor mislukking!
- Om de angst weg te nemen en de risico's te beperken moet de gemeente een basisniveau van voorzieningen garanderen. Zij kan niet alles aan de inwoners overlaten. Dit geldt vooral voor voorzieningen voor zwakkeren in de samenleving, die in grote mate hiervan afhankelijk zijn. Het is belangrijk dat de gemeente inwoners gerust stelt dat de overheid altijd een vangnet blijft bieden voor die mensen die het echt niet redden.

Maar er liggen risico's op de loer

Bij de Proeftuin bestaat er een angst voor mislukking, als de verantwoordelijkheid te veel bij de inwoners ligt. Dit komt ook naar voren in het burgerpanel. De volgende risico's worden benoemd door het burgerpanel

- Participatie: doet iedereen wel mee?
- Continuïteit: bloeden initiatieven niet snel dood?
- Coördinatie: wie is waarvoor verantwoordelijk?
 - Binnen inwonersinitiatieven: kwaliteitsbewaking, wie voert regie en borgt continuïteit.
 - Tussen initiatieven: wildgroei van ideeën voorkomen en initiatiefgroepen laten samenwerken. Blinde vlekken moeten voorkomen worden; minder populaire onderwerpen mogen niet buiten de boot vallen, denk aan probleemjongeren.
- Kwaliteitswaarborg: blijft het niveau van de voorzieningen voldoende?
- Financiën: is het geen verkapte bezuinigingsmaatregel?

Veel ideeën voor initiatief

Zowel bij het Trekhaakspel (Dag van de Toekomst) als in het burgerpanelonderzoek zijn vele ideeën geopperd voor participatie.

Ideeën die bij beide onderzoeken regelmatig terugkomen:

- Ontmoeten/ contact
- Zorg
- Openbare ruimte/ leefbaarheid

Daarnaast worden genoemd:

- Duurzaamheid
- Cultuur

Onderwerpen die wel geopperd zijn tijdens het Trekhaakspel, maar niet bij het burgerpanel zijn:

- Ruileconomie
- Scholen
- Gemeente
- Woningbouw
- Verkeer/ vervoer

In het burgerpanel werden daarentegen wel ideeën aangedragen voor:

- Kinderen/ jeugd

Diverse motieven en wijzen van participatie

Bij beide onderzoeken lijkt de bereidheid om zelf mee te werken het grootst bij:

- **laagdrempelige activiteiten:** gedurende een korte periode, zonder langdurende verplichtingen
- **direct persoonlijk voordeel:** zelf van meeprofiten in de eigen woonomgeving, zoals een mooi groenplantsoen

Uit het burgerpanel komt naar voren dat de manier waarop inwoners zich willen inzetten verschilt: er zijn denkers en doeners.

- **Denkers:** Een deel is eerder bereid 'een keertje mee te denken' over de visie, maar wil zich niet vastleggen voor langere tijd. Zodra het gaat om concrete uitwerking van plannen neemt de interesse om mee te denken af. Denkers zijn vooral nodig in de beginfasen van projecten. Zij zijn misschien met laagdrempelige activiteiten ook als doener in te zetten.
- **Doeners:** zij willen zich inzetten bij de uitwerking / invulling van projecten, waarbij de animo het grootst lijkt voor laagdrempelige activiteiten (zoals eenmalig iets schoonmaken). De intentie om zich voor langere tijd te committeren lijkt beperkter, hoewel hier ten behoeve van de continuïteit juist wel behoefte aan is.

Gewenste beeld staat nog ver af van realiteit

De toekomstvisie van de Proeftuin sluit het meest aan bij het gewenste toekomstbeeld dat inwoners hebben van Houten, maar uit het burgerpanelonderzoek wordt duidelijk dat dit nog ver af staat van de huidige situatie:

- Houtenaren zijn redelijk tevreden over de manier waarop de gemeente inwoners nu betreft bij haar beleid, maar er valt zeker nog wat te winnen wat dit betreft.
- De gemeente wordt nu slechts in beperkte mate gezien als vernieuwend, oplossingsgericht, slagvaardig, flexibel en lef hebbend. Aspecten die belangrijk zijn bij een experimentele visie.
- Huidige inwonersinitiatieven, zoals de Krachtfabriek of Houtense Helden, zijn lang niet bij iedereen bekend. Hierdoor worden deze initiatieven niet optimaal benut en bestaat het risico dat andere inwoners opnieuw hetzelfde wiel gaan uitvinden.
- De huidige inzet van Houtenaren voor de eigen buurt is al heel behoorlijk maar lijkt zich veelal te beperken tot wat meer vrijblijvende, niet georganiseerde activiteiten. Hoewel er wel bereidheid is om meer te doen, zal het veel inspanning vereisen om een groot deel van de Houtenaren structureel te mobiliseren.

Kansrijke startpositie

Ondanks de kloof tussen de huidige situatie en het ideale toekomstbeeld blijkt uit beide onderzoeken dat er volop kansen zijn om de gewenste weg in te slaan.

- Bereidheid tot participatie is daar, ideeën genoeg. De inwoners zijn bereid om meer te doen.
- Behoeftte aan contact/ kennis maken is aanwezig: men geeft aan dat er ontmoetingsplekken nodig zijn (fysiek en/of digitaal).

De gemeente kan hierbij faciliteren om initiatieven van de grond te krijgen, om inwoners met elkaar in contact te brengen en ruimte te creëren voor ontwikkeling.

Ook na de start van initiatieven verwachten Houtenaren dat de gemeente een actieve rol blijft spelen: door ondersteuning bij de coördinatie van activiteiten, inbreng van expertise en financiën en het beschikbaar stellen van locaties.

De gemeente dient hierbij de juiste balans te zoeken tussen vrijheid geven, ondersteunen en faciliteren, kaders stellen, een vinger aan de pols houden en zorgen dat er niemand buiten de boot valt.

Bijlage 2

Trekhaakspel

Toelichting verwerking Trekhaakspel

Op de volgende slides zijn de tijdens het Trekhaakspel ingebrachte ideeën van de deelnemers van de Dag van de Toekomst ingedeeld per thema.

Per idee zijn er meerdere 'steunbetuigingen' ingediend, deze zijn echter soms zo gedetailleerd dat ervoor gekozen is alleen te segmenteren op basis van het oorspronkelijke idee.

De ideeën zijn allen genummerd, zodat het idee en de bijbehorende steunbetuigingen eenvoudig teruggevonden kunnen worden in het volledige Excel overzicht met alle ideeën en steunbetuigingen.

Ideeën per thema

(1 van 5)

Thema	concreet	minder concreet	globaal
Ontmoeten/ contact	5. Vrijwilligerspool tegen vereenzaming 55. Samen eten tegen vereenzaming 82. Appeldag Houten 104. Gedag zeggen 106. Mee-eten bij ander 87. Muziekfestival 't Rond	3. Eetgelegenheid mensen van diverse achtergronden bij 't Rond/ markt 10. Eén groot ontmoetingsplek-huis 18. Centrum voor duurzame inzetbaarheid 30. Digitaal prikbord per wijk 31. Plek van ontmoeting ('warm hart') 73. 't Rond als ontmoetingsplek 86. Activiteiten organiseren voor alleenstaanden van 45-65 jaar 92. Houten on the move: stimuleren interactie: themawandeling, etc. 110 Kennen-kunnen project 111. Dromen/ wensen met digitaal prikbord koppelen aan oplossingen en doeners 116. Culturen bij elkaar brengen via muziek	16. Contacten in de buurt onderhouden 26. Muziek- en festivalactiviteiten 37. Buurtcontact 42. Jongeren voor jongeren prijsvraag 50. Meer voorzieningen/ activiteiten voor diverse doelgroepen 93. Verbinding mensen organiseren 98. Elkaars kracht benutten
Zorg	19. Eén hulp voor sociale zwakkeren 20. Meer gebruik maken van St Present (makelaar in vrijwilligerswerk) 41. Buurtzorg, coöperatie van thuiszorg 52. Hulpdienstcirkel zorg installeren 54. Databank voor incidentele hulp 56. Digitalisering zorg en thuiszorg 60. 'Wakkere Akker' ook in andere wijken realiseren 77. Zorgbureau opzetten	51. I.c.m. MAS scholen en WW'ers inzet bij zorg 99. Vrijwilligers voor ouderen in Den Oord	107. Meer vrijwilligers, m.n. voor ouderen in buitengebied 131. Kleinschalige verbindingen bieden (mantelzorg, contact, etc.)

Ideeën per thema

(2 van 5)

Thema	concreet	minder concreet	globaal
Economie	<p>35. 'Springstore'. Ontmoeten en verkopen</p> <p>74. Weekmarkt op zaterdag i.p.v. donderdag</p> <p>84. Houten vacaturebank online</p>	<p>1. Bruisend stadscentrum 't Rond - Slinger</p> <p>33. Platform t.b.v. startende ondernemers en huurprijzen</p> <p>36. Beschikbaarheid producten uit de regio vergroten</p> <p>126. Toeleidingstraject naar werk</p>	<p>15. Bedrijven en particulieren netwerk: win-win relatie maken</p> <p>38. Houten ICT stad/dorp maken</p> <p>121. Profilering van Houten als duurzame/ experimentele stad op gebied van ICT</p>
Ruileconomie	<p>13. Ruildiensten offline en online aanbieden (hulpvraag en kennis)</p> <p>90. Centrale deellootatie 'Houtenshare'</p> <p>102. Ruilbeurs per wijk waar hulpvraag en aanbod elkaar vinden</p> <p>108 'Houten biedt' = online deelplatform</p>		
Duurzaamheid	<p>2. 'Nul op de meter'</p> <p>21. Platform om duurzaamheidstips te delen</p> <p>23. Zonnepanelen op braakliggend terrein langs spoor (energiecoöperatie)</p> <p>45. Energiecoöperatie oprichten</p> <p>62. Overheidsgebouwen voorzien van zonnepanelen via collectief</p> <p>76. Stoffen tassen naaien tegen plastic</p> <p>85. Opzetten ecologisch voorlichtingscentrum</p> <p>113. Energietrail uitzetten</p> <p>119. Meer grijs-water circuits (regenwater efficiënt inzetten)</p>	<p>8. Transition Town Houten</p> <p>94. Energiecoöperatie in wijk</p> <p>103. Houten energieneutraal</p>	<p>61. Meer kleinschalige biologische bedrijven</p> <p>132. Houten voorbij aan verslaving aan fossiele energie: 100% duurzame energie</p>

Ideeën per thema

(3 van 5)

Thema	Concreet	minder concreet	globaal
Openbare ruimte/ groen behoud/ leefbaarheid	<p>4. Lokaal fonds voor Houten opzetten m.b.v. Stichting Lokale Fondsen Nederland</p> <p>39. Bij-vriendelijke bloemborders en bermen + bijenkasten op bedrijventerreinen/ daken, etc.</p> <p>80. Park 't Rond samen aanpakken</p> <p>97. 'Stop de tegeltuin' en maak daarvan openbaar bloemen pluktuin</p> <p>100. Buurtgericht periodiek groen onderhoud met instructie/ combi met workshop zodat inwoners ook leren</p> <p>133. Boekje Houten uitbreiden met kaart met fiets- en wandelroutes</p>	<p>96. Wijktuinen in elke wijk</p> <p>130. Leefbaar park opzetten</p>	<p>57. Eiland van Schalkwijk verder gestalte geven</p> <p>63. Groenvoorzieningen behouden</p> <p>67. Kromme Rijn gebied groen ontwikkelen</p> <p>120. Groenvoorziening beter uitvoeren</p> <p>112. Meer begrip voor rolstoelvervoer/ -gebruikers, ook bij vervoer en invulling openbare ruimte</p>
Cultuur	<p>14. E-wall cultuurplein; kunst en info</p> <p>22. Open podium voor jong en oud</p> <p>43. Ruimer gebruik Theater aan de Slinger</p> <p>66. 2de theaterzaal multifunctioneel inzetten</p> <p>53. Culturele databank/ vraag en aanbod amateurverenigingen</p> <p>79. Muziekschool/ schaakschool voor jongeren</p> <p>89. Ruimte om dansles (line-dance) te geven</p> <p>115. Talentenjacht in de 'Droomcirkel' (Houtense Helden)</p>	<p>25. Van 't Rond bruisend hart maken. Brinkgevoel ontwikkelen, o.a. met muziekoptredens</p> <p>72. Cultuurgebouw/ ontmoetingsgebouw voor jong en oud</p> <p>91. Met Houtenaren cultuur maken in centraal groot cultureel ontmoetings- en inspiratiecentrum</p> <p>125. Centraal cultureel centrum voor cursisten (schilderen, boetseren, etc.)</p>	<p>7. Niet bezuinigen op verenigingen</p> <p>24. Voorzieningen behouden</p> <p>128. Behoud bestaande culturele voorzieningen, zoals bibliotheek</p>

Ideeën per thema

(4 van 5)

Thema	concreet	minder concreet	globaal
Onderwijs	49. 'Beste idee van Houten' op scholen	40. Leerlingen basisscholen dromen laten waarmaken m.b.t. techniek, handvaardigheid, natuur, etc. 58. Brede scholen met naschoolse activiteiten: geeft binding in de wijken 70. De ontdekhoek 030 onderbrengen in Houten en daarmee wetenschap en techniek in het curriculum van het primair onderwijs plaatsen	12. Verbreden aanbod basisonderwijs 46. HBO opleiding in Houten 118. Meer samenkomst scholieren van middelbare scholen 127. Muziekles verplicht op basisscholen
Gemeente	28. Contact gemeente Houten en bewoners behouden m.b.t doorontwikkeling Houten 2025 32. Blijven meepraten m.b.t. realiseren ambities Houten 2025. Resultaten blijven delen 81. Digitale ondersteuning voor buurtvrijwilligers door gemeente	9. Stimuleer wijkgericht werken, waarbij meer verantwoordelijkheid voor bewoners bij ontwikkeling en beheer 65. Faciliteer burgerinitiatieven 69. Initiatieven burgers faciliteren/ inspraak bij beleidsbeslissingen 122. Actief en duurzaam burgers betrekken bij beleidskwesties	6. Buitengebied meer betrekken bij Houten 78. Participatiemaatschappij meer vorm en inhoud geven via samenwerking buurtgemeenschappen en gemeente 124. Collectieve inkoop via gemeente faciliteren

Ideeën per thema

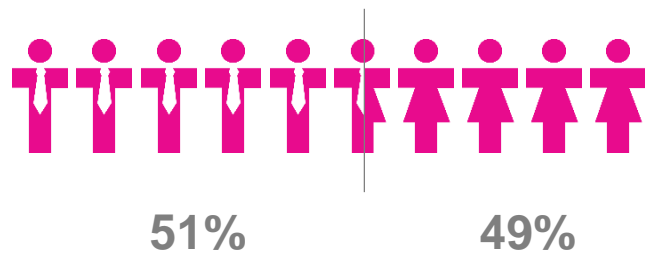
(5 van 5)

Thema	concreet	minder concreet	globaal
Woningbouw		59. Seniorenwoningen zo bouwen dat deze ook geschikt te maken zijn voor jongeren 68. Alternatieve functies (wonen) leegstaande winkelpanden aan Achterom 75. Huizen splitsen en (daarmee) levensloop bestendig maken 109. Lege kantoren ombouwen tot woningen voor jongeren 114. Lege panden 'verplicht' door bedrijven laten ombouwen tot woningen bij langere leegstand	17. Bouwplannen beter toetsen 27. Leefgemeenschap voor ouderen en jongeren in buitengebied 95. Gevarieerd woningaanbod door zelfbouw en minder welstand 105. Uitbreiding woningvoorraad voor jonge gezinnen met behoud dorpse karakter Houten
Veiligheid	101. Max hoogte coniferen op 1.20mt i.v.m. brandgevaar 129. Vuurwerkvrije straten	11. Invoeren gezamenlijk (onderling) beveiligingssysteem van huizen en bewoners	123. Collectieve veiligheid/ brandpreventie
Verkeer/ vervoer	29. Pakketbezorging niet meer met bestelbus maar met fietskoeriers, afhaalpunten, etc. 34. Pakketverzamelpunt in wijk, bezorging per fiets, elektrisch, niet met auto 88. Trottoirverbindingen (routes, bijv. van Noord naar Zuid) verbeteren	44. OV netwerk binnen Rondweg ouderen en invaliden regelen 47. OV netwerk binnen Rondweg met fietspaden/ elektrakarren 117. Bereikbaarheid winkels en andere gelegenheden voor ouderen verbeteren	64. Verkeersborden binnen de bebouwde kom verwijderen en collectieve verkeersafspraken maken 83. Houten veiliger voor voetgangers

Bijlage 3

Deelnemers

Geslacht

Regio

Regio	%
Houten Noord	57%
Houten Zuid	39%
Buitengebied	4%

- In totaal hebben 187 Houtenaren deelgenomen aan de Dag van de Toekomst.

Aantal jaren woonachtig in Houten

Jaren woonachtig in Houten	%
Korter dan 2 jaar	4%
Tussen 2 en 5 jaar	5%
Tussen 5 en 10 jaar	16%
Tussen 10 en 20 jaar	30%
Langer dan 20 jaar	45%

Leeftijd

Leeftijd	%
16 t/m 23 jaar	4%
24 t/m 39 jaar	25%
40 t/m 64 jaar	65%
65 jaar of ouder	22%

Resultaten per doelgroep - Toekomstvisies

		Geslacht		Leeftijd			Jaren in Houten			Woonachtig		
		M	V	16-39	40-64	>65	<10	10-20	>20	Noord	Zuid	BG
Absolute aantallen deelnemers per groep	Totaal	95	92	24	122	41	46	56	82	104	72	8
Welk beeld vond u het meest aantrekkelijk?	Totaal	M	V	16-39	40-64	>65	<10	10-20	>20	Noord	Zuid	BG
Woondorp	18%	17%	17%	4%	20%	16%	5%	18%	28%	16%	18%	25%
Groeistad	15%	13%	17%	17%	13%	18%	14%	29%	16%	16%	14%	13%
Proeftuin	57%	56%	60%	61%	58%	58%	66%	53%	50%	59%	58%	38%
Grenzeloze stad	10%	14%	6%	17%	9%	8%	16%	0%	6%	9%	10%	25%
Welk beeld vond u het minst aantrekkelijk?	Totaal	M	V	16-39	40-64	>65	<10	10-20	>20	Noord	Zuid	BG
Woondorp	21%	17%	24%	36%	19%	15%	23%	24%	16%	23%	17%	25%
Groeistad	25%	31%	18%	41%	27%	10%	23%	41%	28%	28%	20%	38%
Proeftuin	4%	5%	2%	0%	3%	10%	4%	0%	4%	3%	6%	0%
Grenzeloze stad	51%	46%	56%	23%	52%	64%	50%	35%	53%	47%	57%	38%
Welk rapportcijfer geeft u ...	Totaal	M	V	16-39	40-64	>65	<10	10-20	>20	Noord	Zuid	BG
Houten Woondorp	5,4	5,2	5,5	4,4	5,3	6,1	5,4	5,6	5,5	5,2	5,5	5,1
Houten Groeistad	5,2	5,4	5,0	5,5	5,0	5,5	5,2	4,8	5,2	5,4	4,9	4,4
Houten Proeftuin	7,4	7,8	7,6	7,8	7,7	7,5	8,0	8,0	7,5	7,8	7,7	7,4
Houten Grenzeloze Stad	4,7	4,8	4,4	5,5	4,6	4,3	5,1	4,4	4,4	4,8	4,3	4,6

Resultaten per doelgroep – Ambities en nietsies

	Totaal	Geslacht		Leeftijd			Jaren in Houten			Woonachtig		
		M	V	16-39	40-64	>65	<10	10-20	>20	Noord	Zuid	BG
Top 10 Ambities	Totaal	M	V	16-39	40-64	>65	<10	10-20	>20	Noord	Zuid	BG
Duurzaam, groen, ruimte experiment	20%	22%	19%	21%	21%	18%	22%	16%	19%	20%	21%	17%
Groen met bewoners	5%	4%	5%	7%	4%	4%	3%	2%	7%	4%	5%	4%
Initiatief aan ondernemende mensen	8%	9%	7%	9%	9%	4%	9%	6%	7%	6%	12%	0%
Voorzieningen voor jong en oud en daartussen	14%	16%	13%	15%	13%	20%	17%	16%	14%	15%	14%	17%
Sociaal duurzame transities	7%	7%	5%	4%	7%	6%	6%	2%	8%	6%	7%	0%
Voorwaarden voor diverse samenleving	8%	6%	9%	10%	8%	4%	10%	14%	6%	8%	8%	4%
Gebruik maken van elkaars kracht	9%	8%	11%	6%	10%	9%	9%	8%	10%	8%	10%	17%
Samenlevingskracht tbv leefbaar, veilig, duurzaam	15%	13%	18%	15%	14%	22%	17%	12%	15%	17%	12%	22%
Experimenten voor sociaal duurzaam digitale projecten	8%	9%	6%	9%	8%	4%	5%	6%	9%	9%	6%	9%
Samen bouwen aan vernieuwing	7%	8%	6%	5%	7%	9%	2%	18%	5%	7%	7%	9%
Top 10 Nietsies	Totaal	M	V	16-39	40-64	>65	<10	10-20	>20	Noord	Zuid	BG
Minder regels	19%	21%	17%	17%	22%	18%	17%	17%	20%	18%	21%	17%
Minder bouwen	7%	6%	9%	7%	9%	7%	13%	11%	7%	7%	8%	9%
Minder verlichting	13%	10%	16%	14%	16%	8%	12%	21%	12%	13%	14%	13%
Minder stoplichten 's avonds laat	13%	12%	14%	12%	15%	11%	14%	15%	12%	15%	11%	4%
Minder politieke besluitvorming	11%	14%	7%	15%	10%	13%	11%	6%	8%	11%	10%	9%
Minder reclame	9%	7%	10%	7%	10%	7%	5%	9%	11%	8%	9%	13%
Minder professionele krachten	4%	6%	2%	4%	4%	5%	5%	2%	5%	4%	4%	9%
Minder sport	4%	3%	6%	7%	4%	5%	8%	2%	4%	5%	4%	9%
Vaststaand bestemmingsplan niet wijzigen	10%	10%	10%	5%	9%	18%	8%	6%	12%	10%	8%	9%
Minder maaien	10%	10%	10%	14%	0%	7%	8%	11%	10%	9%	11%	9%